

CRAJ

COMISSIÓ DE RELACIONS AMB
L'ADMINISTRACIÓ I LA JUSTÍCIA
ADVOCACIA BARCELONA

Ciutat de la Justícia

Món Jurídic 349. Espai CRAJ

OCTUBRE – NOVEMBRE 2023

Jutjats de
l'Hospitalet

Sobre el correcte funcionament de l'Administració de Justícia: la tramitació de queixes i suggeriments

Hi ha moltes formes de mesurar el correcte funcionament de l'Administració de Justícia. També d'exigir aquest per part de la ciutadania, com es dedueix del Reglament 1/1998, de 2 de desembre del CGPJ, de tramitació de queixes i denúncies relatives al funcionament dels jutjats i tribunals.

La referida norma desenvolupa la potestat que l'òrgan de govern del poder judicial té per a la regulació dels aspectes secundaris i auxiliars en matèria d'inspecció dels jutjats i tribunals, en la seva vessant de l'atenció a la ciutadania i la tramitació de les queixes, denúncies i suggeriments formulades per aquesta.

Es tracta, en definitiva, de millorar l'eficàcia de l'Administració de Justícia, corregint aquelles disfuncionalitats que es puguin produir en la prestació d'aquest servei públic, i de reforçar la confiança del sistema sobre el que es vehicula i materialitza l'Estat de Dret.

En aquest sentit, la ciutadania té a la seva disposició en cada òrgan judicial un formulari per recollir les queixes, denúncies i suggeriments, que es poden presentar davant el CGPJ, els presidents dels Tribunals o les Audiències, els Jutjats degans o el propi òrgan judicial on es troba la causa o el plet en el que es tingui interès.

No hi ha obligació de fer servir el referit "*formulari d'atenció al ciutadà*", però l'escrit que es presenti sí que haurà de contenir una informació mínima, com són: les dades identificatives de l'interessat, els motius de la denuncia o queixa, l'òrgan al que s'adreça aquesta, i el jutjat o tribunal, així com el procediment, al que es refereix la sol·licitud.

Quan la petició faci referència a un suggeriment o iniciativa, indica el Reglament 1/1998 que, si aquesta s'estima fundada, s'adoptaran les prevencions necessàries per atendre-la per part de l'òrgan al que s'adreça, dintre de les seves competències. I, si es tracta de mesures la valoració i adopció de les quals depèn d'un altre òrgan –com el Ministeri de Justícia o d'una Conselleria en el cas d'una CCAA amb competències transferides en matèria de recursos materials i personals, per exemple– es donarà trasllat del suggeriment a aquest per a la seva consideració.

Per un altra banda, quan es tractin de denúncies o queixes, el Reglament 1/1998 sembla diferenciar entre les que es refereixen a qüestions més generals, de les que podrien ser susceptibles d'algun tipus de responsabilitat disciplinària. En aquest cas, la norma es remet a l'art. 423 LOPJ, en seu de la responsabilitat disciplinària dels jutges i magistrats. És precisament en aquest capítol de la LOPJ (arts. 414 i ss.) on es regulen les conductes que poden ser susceptibles de correcció disciplinària. Serà aquí on s'haurà de valorar l'enquadrament de la conducta que es consideri irregular, segons la seva gravetat –molt greu, greu o lleu–, així com el seu règim de prescripció i sancions que es puguin imposar al seu autor.

L'article 421 LOPJ fa referència a qui serà el competent per a la imposició de la sanció. En funció de la tipologia i la gravetat d'aquesta serà competent el president del TS, de la AN o del TSJ, respecte dels jutges i magistrats dependents dels mateixos

Sobre el correcte funcionament de l'Administració de Justícia: la tramitació de queixes i suggeriments

(sanció d'advertiment); la sala de govern dels referits òrgans (sanció de multa o d'advertiment i multa corresponent a las faltes lleus); la Comissió Disciplinària del CGPJ (sanció greu), o el Ple del CGPJ (sanció molt greu).

Durant la tramitació de la queixa es designarà a un instructor i es podran recavar els informes i els antecedents que es considerin pertinents. Al cap i a la fi, quan es tracta d'un expedient disciplinari, s'ha de salvaguardar els principis de contradicció i defensa, i en aquest sentit resultarà imprescindible que el queixant sigui el més precís possible en la seva exposició dels fets i presentar les proves de les que intenti fer-se valer.

Si l'autor de la conducta que es denuncia es un lletrat de l'administració de justícia, s'haurà de prendre en consideració els arts. 468 i ss. LOPJ, així com el Reial Decret 1608/2005, de 30 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament Orgànic del Cos de Secretaris Judicials. Si es tracta d'un Fiscal el regim disciplinari es troba regulat en els arts. 61 i ss. del EOMF i el Reial Decret 305/2022, de 3 de maig, pel qual s'aprova el Reglament del Ministeri Fiscal. I, quan es tracta d'un funcionari, el marc normatiu de referència seran els arts. 534 i ss LOPJ i el Reial Decret 796/2005, d'1 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament general de règim disciplinari del personal al servei de l'Administració de Justícia.

Respecte d'aquest últim supòsit, el Reglament 1/1998 contempla la remissió dels fets denunciats quan es tractin de possibles infraccions la resolució de les quals sigui competència d'un òrgan diferent del poder judicial. Com podria ser, per exemple, el Ministeri de Justícia, en el cas de funcionaris del denominat "territori comú", o el Departament de Justícia, en el cas de Catalunya, al tenir aquest competències en relació a l'aplicació del règim disciplinari del personal adscrit al servei de l'Administració de Justícia.

En definitiva, la tramitació de les queixes sobre les eventuais disfuncionalitats i incidències que es puguin produir dintre de l'Administració Justícia, si bé compta amb una regulació específica, planteja certa complexitat quan es tracta de resoldre sobre possibles conductes susceptibles de correcció disciplinària. Al tractar-se d'un procediment sancionador, l'instant haurà de precisar el regim aplicable d'acord amb l'estatut orgànic i personal del presumpte autor de la infracció, que determinarà, així mateix, qui serà l'òrgan competent per instruir i resoldre l'expedient governatiu corresponent.

